

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

ĀRKĀRTAS LIKVIDITĀTES PALĪDZĪBAS PROCEDŪRAS

(procedūras saistībā ar Padomes uzdevumiem, ko nosaka saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtu 14.4. pantu attiecībā uz ārkārtas likviditātes palīdzības sniegšanu atsevišķām kredītiestādēm)

Euro zonas kredītiestādes var saņemt kredītus no centrālās bankas, ne tikai izmantojot monetārās politikas operācijas, bet arī ārkārtas likviditātes palīdzības veidā.

Ārkārtas likviditātes palīdzība nozīmē, ka Eurosistēmas nacionālā centrālā banka (NCB) maksāspējīgai finanšu iestādei vai maksāspējīgu finanšu iestāžu grupai, kas nonākusi īslaicīgās likviditātes grūtībās, nodrošina:

- a) centrālās bankas naudas līdzekļus un/vai
- b) jebkādu citu palīdzību, kas varētu palielināt centrālās bankas naudas līdzekļu apjomu.

Šāda operācija nav vienotās monetārās politikas daļa. Atbildību par ārkārtas likviditātes palīdzības sniegšanu uzņemas attiecīgā NCB. Tas nozīmē, ka jebkādas ārkārtas likviditātes palīdzības sniegšanas izmaksas vai ar to saistītie riski gulstas uz attiecīgo NCB.

Taču Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (ESCB Statūti) 14.4. pants paredz, ka ECB Padome ir atbildīga par ārkārtas likviditātes palīdzības operāciju ierobežošanu, ja tā uzskata, ka šādas operācijas ir pretrunā ar Eurosistēmas mērķiem un uzdevumiem. Padome šādus lēmumus pieņem ar divu trešdaļu balsu vairākumu. Lai Padome varētu atbilstoši novērtēt, vai šāda pretruna pastāv, tai laikus jāsaņem informācija par šādām operācijām. Lai sasniegtu šo mērķi, 1999. gadā tika noteikta procedūra, kas pēc tam tikusi regulāri pārskatīta. Tālāk sniegts pašreizējās procedūras pamatelementu apkopojums. NCB parasti informē ECB par jebkuru ārkārtas likviditātes palīdzības operāciju divu darbadienu laikā pēc operācijas veikšanas. Sniedzot informāciju, jānorāda vismaz šādi dati:

1. darījuma partneris, kam ārkārtas likviditātes palīdzība sniegta/tiks sniegta;
2. sniegtās ārkārtas likviditātes palīdzības valutēšanas datums un dzēšanas datums;
3. sniegtās ārkārtas likviditātes palīdzības apjoms;
4. valūta, kurā sniegta/tiks sniegta ārkārtas likviditātes palīdzība;
5. nodrošinājums/garantija, pret ko ārkārtas likviditātes palīdzība sniegta/tiks sniegta, t.sk. sniegtā nodrošinājuma vērtība un piemērotie diskonti un, ja nepieciešams, sīkāki dati par sniegto garantiju un jebkādu līgumā noteikto garantiju noteikumi;
6. procentu likme, kas darījuma partnerim jāmaksā par ārkārtas likviditātes palīdzību, kas sniegta/tiks sniegta;

7. konkrēti iemesli, kāpēc ārkārtas likviditātes palīdzība sniegta/tiks sniegta (t.i., papildu nodrošinājuma pieprasījumi, noguldījumu aizplūde utt.);
8. uzraudzības iestādes novērtējums īstermiņā un vidējā termiņā par iestādes, kura saņem ārkārtas likviditātes palīdzību, likviditātes stāvokli un maksātspēju, t.sk. kritēriji, kas izmantoti, lai pieņemtu pozitīvu lēmumu par likviditātes stāvokli;
9. ja nepieciešams, situācijas, kas radījusi nepieciešamību izsniegt ārkārtas likviditātes palīdzību, novērtējums pārrobežu ietekmes un/vai potenciālās sistēmiskās ietekmes kontekstā.

Ex post informācija jāsniedz par visiem 1.–9. punktā minētajiem datiem, ja šāda informācija jau nav iesniegta *ex ante*. Jebkura sniegtā informācija ir jāatjaunina katru dienu, ja tā mainījies salīdzinājumā ar iepriekšējo dienu. Turklāt Padome var pieņemt lēmumu pieprasīt papildu informāciju no attiecīgās NCB vai noteikt plašākas informācijas/pārskatu sniegšanas prasības un/vai konkrētos gadījumos, ja nepieciešams, noteikt stingrākas prasības.

Ja paredzēto ārkārtas likviditātes palīdzības operāciju kopējais apjoms attiecīgajai finanšu iestādei vai attiecīgajai finanšu iestāžu grupai pārsniedz 500 milj. euro sliekšni, iesaistītā NCB iespējami ātri pirms paredzētās palīdzības sniegšanas informē ECB.

Ja paredzēto ārkārtas likviditātes palīdzības operāciju kopējais apjoms attiecīgajai finanšu iestādei vai attiecīgajai finanšu iestāžu grupai pārsniegs 2 mljrd. euro, Padome lems, vai pastāv risks, ka iesaistītā ārkārtas likviditātes palīdzība varētu būt pretrunā ar Eurosistēmas mērķiem un uzdevumiem. Pēc attiecīgās NCB lūguma Padome var pieņemt lēmumu noteikt sliekšni un ļaut veikt paredzētās ārkārtas likviditātes palīdzības operācijas, ja tās nepārsniedz šo sliekšni un tiek veiktas iepriekš noteiktā īsā laika periodā. Šādu sliekšni var attiecināt arī uz vairākām finanšu iestādēm un/vai vairākām finanšu iestāžu grupām vienlaicīgi.

NCB vismaz trīs darbadienas pirms Padomes sanāksmes, kurā izskata šo lūgumu, jāiesniedz:

- visa pieejamā *ex ante* informācija attiecībā uz iepriekš 1.–9. punktā minētajiem datiem atbilstoši šajos punktos izklāstītajiem nosacījumiem. Ja sliekšnis attiecas uz vairākām finanšu iestādēm vai vairākām finanšu iestāžu grupām vienlaicīgi, šī informācija būtu jāsniedz par katru banku atsevišķi;
- aplēse par katras atsevišķas bankas, kura saņems ārkārtas likviditātes palīdzību, finansējuma deficītu periodā līdz kārtējai Padomes sanāksmei, pamatojoties uz diviem scenārijiem, proti, gaidāmo scenāriju un stresa scenāriju.

Šo procedūru mērķis ir pienācīgi nodrošināt Padomes uzdevumu īstenošanu saskaņā ar ECBS Statūtu 14.4. pantu attiecībā uz ārkārtas likviditātes palīdzības sniegšanu atsevišķām kredītiestādēm. Procedūras ir saistošas visām NCB un to atbilstība regulāri tiek pārskatīta.